

Pedagogische begeleidingsdienst

Huis van het GO!
Willebroekkaai 36
1000 Brussel

LEERPLAN DERDE GRAAD SECUNDAIR ONDERWIJS

INTERNATIONALE HANDEL EN LOGISTIEK

SPECIFIEK GEDEELTE
DUBBELE FINALITEIT

EERSTE EN TWEEDE LEERJAAR
(5de en 6de jaar)

LEERPLANNUMMER
3DA/INTERNATIONALE

INSPECTIENUMMER
GSO-2024-1342-Gemeenschapsonderwijs-adv-V25

Versiedatum
31/01/2025

STUDIEDOMEIN

ECONOMIE &
ORGANISATIE

Inhoudstafel

Inleiding	3
Samenhang	3
Uitgangspunten	3
Eigenheid van de studierichting	3
Doelgroep	4
Onderwijskwalificatie	5
Logische doorstroommogelijkheden	6
Gepersonaliseerd Samen Leren	7
Ruimte voor het eigen pedagogisch project	7
Opbouw van de leerplandoelen	8
Herkomst van de doelen	8
De leerplandoelen	8
Subdoelen	9
Minimale inhoudelijke afbakening	9
Nummering van de leerplandoelen	9
Leerplandoelen	11
Generieke doorstroomcompetenties	11
Algemene economie	12
Toegepaste bedrijfswetenschappen en recht	17
BK-doelen	20
Samenhang minimumdoelen – leerplandoelen	34
Samenhang ‘doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties’ – leerplandoelen	36
Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen	38
Minimale materiële vereisten	39
Vakkenkoppeling	40
Pedagogisch – didactische ondersteuning	41

Inleiding

Samenhang

Dit is een leerplan voor het specifieke gedeelte dubbele finaliteit, derde graad. Dit leerplan moet in samenhang gelezen worden met het leerplan 'Derde graad secundair onderwijs - Basisvorming dubbele finaliteit'.

Tussen het leerplan van het specifieke gedeelte en het leerplan van de basisvorming is een overlap of samenhang tussen leerplandoelen mogelijk. Indien dit het geval is, wordt dit in de GO! Navigator aangeduid, aangevuld met concrete handvaten om deze doelen op een functionele manier te integreren.

Uitgangspunten

Bij het formuleren van de doelen voor het specifiek gedeelte is er over gewaakt dat het ambitieniveau hoog ligt voor alle leerlingen. Bovenop de doelen die opgenomen zijn in het curriculumdossier heeft het GO!, vanuit haar ambitie om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden aan alle leerlingen, GO!-doelen toegevoegd. Het geheel van de leerplandoelen specifieke vorming is evenwichtig opgesteld met oog voor de haalbaarheid voor alle leerlingenprofielen en met bijzondere aandacht voor het evenwicht tussen de basisvorming en het specifiek gedeelte.

Eigenheid van de studierichting

De leerlingen krijgen een pakket **basisvorming voor de dubbele finaliteit** met inhoud uit de zestien sleutelcompetenties.

De specifieke vorming bestaat uit leerplandoelen die **voorbereiden op vervolgonderwijs**:

- WD 01.01 Algemene doorstroomcompetenties: Generieke doorstroomcompetenties
- WD 16.04 Economie: Algemene economie
- WD 16.08 Economie: Toegepaste bedrijfswetenschappen en recht

In deze studierichting krijgen de leerlingen een pakket uit de algemene economie. Ze verwerven inzicht in elementen van macro- en micro-economie en evalueren economische groei als indicator. Ze voeren een boekhouding en verwerven ook inzicht in aspecten van handelsrecht, fiscaliteit, bedrijfsbeleid. Tot slot maken generieke onderzoekscompetenties een belangrijk deel uit van deze studierichting. Ze worden gerealiseerd met de specifieke inhoud van de studierichting.

In deze studierichting worden daarnaast binnen de specifieke vorming de competenties van de **beroepskwalificatie medewerker (inter)nationaal goederenvervoer** gerealiseerd. De medewerker (internationaal) goederenvervoer verwerkt aangeleverde gegevens en documenten administratief binnen uitgewerkte procedures door het verzamelen, sorteren en registreren van gegevens in het beschikbare softwaresysteem binnen bedrijven voor internationale handel. Het gaat daarbij om transport- en douanedocumenten, certificaten en andere documenten noodzakelijk voor het vervoer. Hij ondersteunt de informatie- en goederenstroom optimaal door de documentenstroom betreffende import, export en transit van goederen op te volgen. Hij legt een dossier aan bij invoer, over- en opslag, doorvoer en uitvoer van goederen en zorgt voor de administratieve formaliteiten ter ondersteuning van de opslagplaats. Hij geeft informatie door aan klanten en interne diensten over de stand van zaken van de toegewezen dossiers, communiceert vlot met hen en gaat vertrouwelijk om met de gegevens. Hij is constant aandachtig, nauwkeuring en precies bij de opmaak en opvolging van documenten en springt correct om met cijfermateriaal.

Doelgroep

Leerlingen die starten in het eerste leerjaar van de derde graad in de dubbele finaliteit hebben door het behalen van de leerplandoelen van de tweede graad de nodige competenties verworven om de overstap naar de derde graad succesvol te kunnen maken.

De leerlingen delen vanuit hun keuze voor een bepaalde studierichting eenzelfde interesse. Maar meer nog dan voor de basisvorming zullen de kenmerken van de leerlingen in de derde graad voor het specifieke gedeelte verschillen. Behalve verschillen op cognitief, psychomotorisch en sociaal-affectief vlak zijn er ook verschillen door de gevolgde vooropleiding.

In de tweede graad hebben leerlingen gekozen voor een studierichting gekoppeld aan een finaliteit.

- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die als een vooropleiding van deze studierichting wordt ingericht, hebben basiscompetenties verworven met het oog op het realiseren van de gekoppelde beroepskwalificatie(s). In de derde graad worden deze competenties verder verfijnd, verbreed en verdiept. Daarnaast verhoogt de mate van zelfstandigheid bij het realiseren van de leerplandoelen.

Aanvullend hebben deze leerlingen in het specifieke gedeelte van de tweede graad leerplandoelen verworven die gekoppeld zijn aan wetenschapsdomeinen die in de derde graad aan bod komen. Op een aantal van deze doelen wordt in de derde graad verder gewerkt. Deze leerplandoelen worden beschouwd als noodzakelijke doelen om succesvol aan de derde graad deel te nemen. In de GO! Navigator wordt de link gelegd tussen de doelen van de tweede en de derde graad (verticale samenhang).

Leerlingen uit de volgende studierichting hebben een vorming gevolgd die als een logische vooropleiding kan worden beschouwd:

- Bedrijf en Organisatie
- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die tot hetzelfde (sub)domein behoort uit een andere finaliteit (doorstroom) hebben een meer abstracte vorming genoten met minder aandacht voor concrete toepassingen. Deze leerlingen hebben (mogelijk) minder basisvaardigheden en / of basiskennis verworven in vergelijking met de leerlingen die uit een logische vooropleiding komen.
- Leerlingen die een studierichting gekozen hebben die inhoudelijk minder of niet aanleunt bij deze studierichting hebben minder of geen voorkennis.

Vanuit het bovenstaande gegeven kunnen de leerlingen voor het specifieke gedeelte beschouwd worden als een zeer heterogene groep. Daarom is het belangrijk om, bij het begin van de graad, de beginsituatie van elke leerling goed in kaart te brengen, om zo als lerarenteam zicht te krijgen op de kenmerken van de leerlingengroep en een leerlijn uit te werken die nauw aansluit bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen waarbij er aandacht is voor het wegwerken van eventuele hiaten bij de start van de derde graad. Hierbij heeft het lerarenteam de vrijheid en verantwoordelijkheid om leerplandoelen in te plannen in zowel het eerste als tweede jaar van de derde graad volgens de noden, behoeften en mogelijkheden van hun leerlingengroep. Daarnaast heeft het lerarenteam de vrijheid om te bepalen op welke manier de doelen functioneel geclusterd en aangeboden kunnen worden binnen de derde graad.

Onderwijskwalificatie

Een onderwijskwalificatie geeft weer wat je moet kennen en kunnen om verdere studies aan te vatten, te functioneren in onze maatschappij of een bepaald beroep uit te oefenen. In de Vlaamse kwalificatiestructuur zijn de kwalificaties ondergebracht op 8 niveaus, van basisonderwijs tot universiteit.

Deze studierichting situeert zich op VKS-niveau 4. De uitgangspunten voor een VKS-niveau 4 zijn:

- Kennis en vaardigheden:
 - concrete en abstracte gegevens (informatie en begrippen) uit een specifiek domein interpreteren
 - reflectieve cognitieve en productieve motorische vaardigheden toepassen
 - gegevens evalueren en integreren
 - strategieën ontwikkelen voor het uitvoeren van diverse taken en om diverse, concrete, niet-vertrouwde (maar weliswaar domeinspecifieke) problemen op te lossen
- Context, autonomie en verantwoordelijkheid:
 - handelen in een combinatie van wisselende contexten
 - autonoom functioneren met enig initiatief
 - volledige verantwoordelijkheid voor eigen werk opnemen
 - het eigen functioneren evalueren en bijsturen met het oog op het bereiken van collectieve resultaten

De verwachtingen uit de onderwijskwalificatie vormen een hulpmiddel voor leraren en vakgroepen om de afbakening van de leerplandoelen concreet vorm te geven.

Logische doorstroommogelijkheden

Internationale handel en logistiek is een studierichting met een dubbele finaliteit. Dat houdt in dat de leerling voorbereid wordt op succesvolle doorstroom naar een job op de arbeidsmarkt of naar 7de leerjaren, graduaatsopleidingen of professionele bacheloropleidingen binnen hetzelfde interessegebied.

Voor de richting Internationale Handel en Logistiek zijn de meest logische 7de leerjaren:

- Assistent (Inter)nationaal Goederenvervoer (Duaal)
- Hulpdeclarant

Voor de richting Internationale handel en logistiek situeren de meest logische professionele bacheloropleidingen zich binnen de studiegebieden:

- Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
 - Applied Information Technology (E)
 - Bedrijfsmanagement
 - Business Management
 - Business Management & Entrepreneurship (E)
 - Business Management (E)
 - Business Management Marketing (E)
 - Communicatiemanagement
 - Communication Management (E)
 - Hotelmanagement
 - Idea and Innovation Management
 - Informatiemanagement en Multimedia
 - Informationmanagement & Multimedia (E)
 - International Business Management (E)
 - International Communication and Media-ICM (E)
 - International Journalism (E)
 - International Office Management (E)
 - International Tourism and Leisure (E)
 - Journalistiek
 - Media and Entertainment Business
 - Netwerkeconomie
 - Office Management
 - Retailmanagement
 - Toegepaste Informatica
 - Toerisme- en Recreatiemanagement
 - Wellbeing- en Vitaliteitsmanagement
- Onderwijs

Doorstroom naar alle andere professionele bacheloropleidingen is niet uitgesloten, maar binnen deze studierichting wordt de leerling er niet specifiek inhoudelijk op voorbereid.

Doorstroom naar academische bacheloropleidingen is niet uitgesloten, maar binnen deze studierichting wordt er niet voldoende voorbereid op academisch hoger onderwijs.

Gepersonaliseerd Samen Leren

De ambitie van het GO! is duidelijk. Gepersonaliseerd samen leren betekent dat we met élke lerende, binnen een sociale context, maximaal rendement nastreven op het vlak van leervermogen, leerwinst en leermotivatie. Vanuit een sterke basis- en vakdidactiek zetten we extra in op 'differentiatie', het verhogen van autonomie via het aanleren van zelfregulerende vaardigheden en 'samen leren'. We maken daarvoor gebruik van evidence-informed praktijken en een onderzoekende aanpak op school. Gepersonaliseerd samen leren in het GO! vindt geïntegreerd plaats binnen de realisatie van het totale curriculum en kan alleen gerealiseerd worden met de actieve betrokkenheid van zowel de lerende, de leraar als het (school)beleid.

Vanuit deze visie willen we samen met alle onderwijsprofessionals ons DNA 'samen leren samenleven' en ons pedagogisch project waarmaken. Het is ons positief antwoord op de diversiteit die we in onze klassen zien, de nood aan een groeipad naar autonomie en de nood om een samenverhaal te maken.

Ruimte voor het eigen pedagogisch project

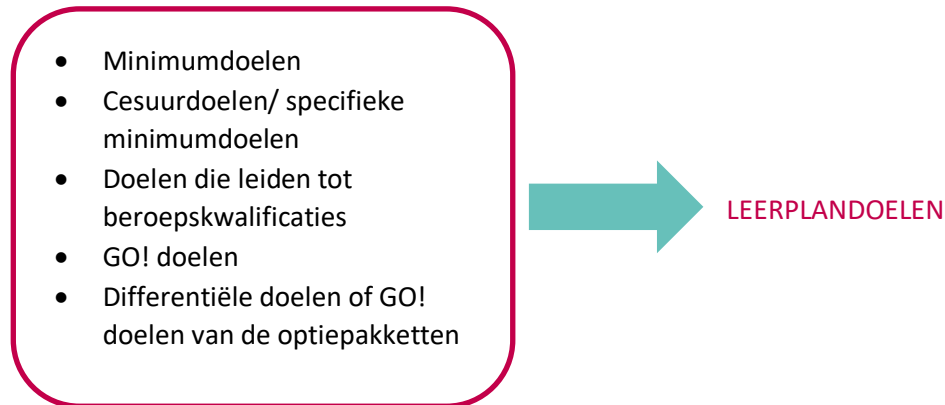
Cruciaal in elke studierichting staat de realisatie van de leerplandoelen. De leerplannen en de lessentabellen van het GO! zijn echter zodanig opgesteld dat het lerarenteam beschikbare ruimte heeft om een schooleigen pedagogisch project te realiseren:

- Enerzijds bieden de leerplannen ruimte om binnen de voorziene tijd zoals aangegeven in de lessentabel, de leerplandoelen verder uit te diepen of te verbreden;
- Anderzijds is er binnen de lessentabel vrije ruimte voorzien waarbij de school eigen accenten kan leggen.

Opbouw van de leerplandoelen

Herkomst van de doelen

De leerplandoelen van het GO! in de tweede en derde graad zijn afkomstig van verschillende bronnen:

De doelen van dit leerplan zijn afkomstig van:

- specifieke minimumdoelen
- doelen die leiden tot beroepskwalificaties
- GO!-doelen

De leerplandoelen

Elk leerplandoel heeft minimum 1 handelingswerkwoord. Een overzicht van de handelingswerkwoorden met, indien nodig, een verklaring is terug te vinden op de GO! Navigator.

Aan elk leerplandoel wordt een beheersingsniveau toegevoegd. Voor de leerplannen van het GO! maken we gebruik van een eigen GO!-taxonomie, geïnspireerd op de Taxonomie van Bloom:

- Memoriseren: Gegevens zoals begrippen, formules... kunnen ophalen zonder gebruik te maken van hulpmiddelen.
Geen enkel leerplandoel heeft 'memoriseren' als beheersingsniveau. Memoriseren zonder context kan immers nooit het einddoel zijn. Memoriseren kan wel een belangrijk element zijn om een leerplandoel te realiseren.
- Begrijpen: Inzicht verwerven en dit inzicht helder kunnen weergeven, al dan niet aan de hand van voorbeelden.
- Toepassen: Formules, technieken, regels... kunnen toepassen.
- Analyseren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... tot een besluit komen
- Evalueren: Op basis van nieuwe gegevens, informatie, kenmerken, verbanden... en aan de hand van criteria, argumenten... een oordeel onderbouwen.
- Creëren: In het kader van een probleemstelling, onderzoek, opdracht... een product ontwikkelen zoals een oplossing, een realisatie, een presentatie...

Er is geen hiërarchie tussen de verschillende beheersingsniveaus. Wel zal je om een 'hoger' beheersingsniveau te bereiken meestal ook gebruik maken van onderliggende beheersingsniveaus, bijvoorbeeld memoriseren om te analyseren.

In de GO! Navigator worden de beheersingsniveaus aan de hand van een filmpje uitgelegd.

Subdoelen

De subdoelen zijn niet vrijblijvend geformuleerd maar maken integraal deel uit van het leerplandoel. Elk subdoel moet bijgevolg aangeboden worden. Alle subdoelen samen dekken het leerplandoel.

Minimale inhoudelijke afbakening

Het concept van de minimumdoelen wordt doorgetrokken naar de leerplandoelen van het GO!. Dit concept houdt in dat de kennis die noodzakelijk is om het leerplandoel te realiseren niet expliciet wordt opgesomd. Indien er twijfel kan ontstaan of een bepaald kenniselement al dan niet tot het leerplandoel behoort, wordt het uitdrukkelijk vermeld via onderliggende bullets. Concreet betekent dit dat de onderliggende bullets deel uitmaken van het leerplandoel en als dusdanig ook aan bod moeten komen.

Om leerplandoelen te realiseren, is er vaktaal nodig. Hoewel vaktaal niet expliciet in de leerplandoelen wordt opgenomen, maakt vaktaal wel deel uit van het leerplandoel. Net zoals dit het geval is bij andere kenniselementen is het aan de leraar om te bepalen welke vaktaal er nodig is om het leerplandoel te realiseren.

Het gehanteerde concept vertrekt van een groot vertrouwen in de professionaliteit van de leraar. Vanuit een professionele deskundigheid zal de leraar bepalen welke kennis er nodig is om het doel te realiseren waarbij de kenniselementen die in de bullets zijn aangegeven of expliciet vermeld in het leerplandoel minimaal worden meegenomen.

Nummering van de leerplandoelen

Boven elk leerplandoel staat er een nummering. De betekenis is de volgende:

BK3_01.01

1

- Links in de eerste rij van elk leerplandoel staat het GO!-volgnummer (bijvoorbeeld BK3_01.01):
 - BK3: Het gaat hier over een doel uit de derde graad dat leidt tot een beroepskwalificatie
 - 01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
 - Doelen van de vorm 01.xx hebben betrekking op generieke doelen en zijn op eenzelfde manier geformuleerd in alle studierichtingen van deze graad en deze finaliteit.
 - Doelen van de vorm 02.xx hebben betrekking op specifieke doelen die eigen zijn aan deze studierichting.
- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel (bijvoorbeeld 1 of geen nummer):
 - Het nummer verwijst naar het corresponderend doel in het curriculumdossier. De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
 - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

BK3_01.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld BK3_01.01.01):
 - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel BK3_01.01.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

In plaats van 'BK3' kan het nummer ook beginnen met 'WD3':

WD3_01.01.01

01.01.01

- De betekenis van het nummer links (bijvoorbeeld WD3_01.01.01):
 - WD3: Het gaat hier over een doel uit de derde graad dat behoort tot een wetenschapsdomein
 - 01.01.01: Dit is het volgnummer van het leerplandoel.
 - Doelen van de vorm 01.xx.xx hebben betrekking op wetenschapsdomein 01. (In dit geval verwijst 01 naar 'Algemene doorstroomcompetenties'. In totaal zijn er 16 wetenschapsdomeinen.)
 - Doelen van de vorm xx.01.xx hebben betrekking op subdomein 01 van het betrokken wetenschapsdomein.
 - Het laatste cijfer (xx.xx.01) is het volgnummer binnen het subdomein.

De lijst van de wetenschapsdomeinen en de subdomeinen is terug te vinden in de GO! Navigator.

- Rechts in de eerste rij van elk leerplandoel staat de herkomst van het leerplandoel:
 - Het nummer (bijvoorbeeld 01.01.01) verwijst naar het corresponderend specifiek minimumdoel in het curriculumdossier.
De curriculumdossiers zijn terug te vinden op de website van AHOVOKS.
 - Indien er geen nummer staat, gaat het over een GO!-doel.

WD2_09.06.01.01

Subdoel 1

- Ook de subdoelen krijgen een nummering (bijvoorbeeld WD3_01.01.01.01):
 - Dit is het eerste subdoel van het leerplandoel WD3_01.01.01.
- Indien een subdoel overeenkomt met een specifiek minimumdoel wordt de verwijzing naar het specifiek minimumdoel rechts in de tabel opgenomen.
- Niet elk leerplandoel heeft subdoelen.

Leerplandoelen

Generieke doorstroomcompetenties

WD3_01.01.01

01.01.01

De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met inhouden van minstens 1 wetenschapsdomein verbonden aan de studierichting.

creëren

WD3_01.01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen kiezen een onderzoeksmethode in functie van een gegeven of zelfgekozen onderzoeksvraag.

- onderzoekbaarheidscriteria

WD3_01.01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen verzamelen data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.

- betrouwbaarheidscriteria

WD3_01.01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen verwerken data en bronnen in functie van de gekozen onderzoeksmethode.

WD3_01.01.01.04

Subdoel 4

De leerlingen synthetiseren de onderzoeksresultaten en formuleren een antwoord op de onderzoeksvraag.

WD3_01.01.01.05

Subdoel 5

De leerlingen rapporteren over de onderzoeksactiviteiten en -resultaten.

- mondelinge of schriftelijke rapportage

WD3_01.01.02

De leerlingen refereren correct aan gebruikte bronnen volgens een wetenschappelijk referentiesysteem.

- relevant wetenschappelijk referentiesysteem
- bronvermelding

toepassen

Algemene economie

WD3_16.04.01

16.04.03

De leerlingen beschrijven kenmerken van volkomen concurrentie, monopolie, monopolistische concurrentie en oligopolie.

- criteria: aantal marktpartijen, mate van productdifferentiatie, impact op de prijszetting, toetredingsmogelijkheden en transparantie.

begrijpen

WD3_16.04.02

16.04.02

De leerlingen analyseren prijsvorming bij volkomen concurrentie.

analyseren

WD3_16.04.02.01

Subdoel 1

De leerlingen analyseren grafisch en algebraïsch het marktevenwicht bij volkomen concurrentie.

- wet van vraag en aanbod
- verschuivingen van de vraag-en aanbodschema's
- consumenten- en producentensurplus, Pareto optimum
- maximale winst op korte en lange termijn

WD3_16.04.02.02

Subdoel 2

De leerlingen analyseren de prijselasticiteit van de vraag-en aanbodcurve algebraïsch en grafisch.

- prijselasticiteit

WD3_16.04.03

16.04.04

De leerlingen beschrijven vormen van overheidsingrijpen bij marktfalen.

begrijpen

WD3_16.04.03.01

Subdoel 1

De leerlingen bespreken oorzaken en gevolgen van marktfalen.

- marktmacht
- externaliteiten: positieve en negatieve externe effecten

WD3_16.04.03.02

Subdoel 2

De leerlingen bespreken hoe de overheid kan ingrijpen bij marktfalen.

- verhandelbare vergunningen
- antitrustbeleid
- maximumprijzen
- belastingen en subsidies
- productiequota

WD3_16.04.03.03

Subdoel 3

De leerlingen illustreren de impact van externe kosten met betrekking tot het prijsmechanisme.

WD3_16.04.04

De leerlingen lichten de rol van financiële instellingen toe.

- intermediaire rol van banken en beurzen
- debetrente, creditrente, rentemarge
- dienstverlening van financiële instellingen

begrijpen

WD3_16.04.05

16.04.05

De leerlingen analyseren relaties tussen economische actoren.

- economische kringloop: gesloten en open economie
- kritiek op de economische kringloop

analyseren

WD3_16.04.06

16.04.06

De leerlingen lichten de samenstelling van het BBP vanuit de productiebenadering toe.

- productie in België: productiesectoren, toegevoegde waarde
- reëel en nominaal BBP
- BNP, nationaal inkomen (Y)
- samenstelling van het BBP, BNP, Y: consumptie, sparen, export, import, overheidsuitgaven, belastingen, investeringen

begrijpen

WD3_16.04.07

16.04.07

De leerlingen lichten indexcijfers en gevolgen van inflatie toe.

- indexcijfer van de consumtieprijzen, gezondheidsindex, afgevlakte gezondheidsindex: belang
- wegingscoëfficiënten
- invloed op de loonvorming
- inflatie: oorzaken
- deflatie: oorzaken en gevolgen

begrijpen

WD3_16.04.08

De leerlingen bespreken de rol van de ECB met betrekking tot het monetair beleid.

- geldschepping, rol van de ECB en commerciële banken
- Fisher-vergelijking
- inflatie: oorzaken, indexcijfers, gevolgen, bestrijding
- deflatie, stagflatie
- conjunctuurbeleid: rol van de ECB, doelstellingen en instrumenten van het monetaire beleid, kritische reflectie

begrijpen

WD3_16.04.09

16.04.08

De leerlingen beschrijven de conjunctuurbeweging en bijhorende indicatoren van economische activiteit.

- conjunctuur: cyclus, fasen
- conjunctuurindicatoren: kwantitatieve, kwalitatieve
- exogene en endogene verklaringen
- effecten van de verschillende conjunctuurfasen op het sociaaleconomisch leven

begrijpen

WD3_16.04.10

De leerlingen bespreken de mogelijkheden van het budgettair beleid van de overheid.

- overheidsbegroting, overheidsschuld, schuldgraad, Europese begrotingsnormen
- budgettair beleid: pro-cyclisch, anti-cyclisch, automatische stabilisatoren

begrijpen

WD3_16.04.11

16.04.09

De leerlingen evalueren economische groei als indicator voor welvaart en welzijn.

- BBP als indicator voor economische groei: voor- en nadelen
- determinanten voor economische groei
- disruptieve factoren en innovatie
- impact van economische groei op mens en omgeving
- wenselijkheid van economische groei
- andere maatstaven voor welvaart en welzijn

evalueren

WD3_16.04.12

De leerlingen bespreken internationaal handels- en betalingsverkeer.

begrijpen

WD3_16.04.12.01

Subdoel 1

De leerlingen analyseren het belang van internationale handel voor België.

- open economie
- globalisering
- handelsbalans
- invoer- en uitvoerquote
- openheidsgraad

WD3_16.04.12.02

Subdoel 2

De leerlingen bespreken de wisselmarkt.

- wisselmarkt, wisselkoers, beïnvloedende factoren, wisselkoerssystemen

WD3_16.04.12.03

Subdoel 3

De leerlingen bespreken elementen van de betalingsbalans.

- deelrekeningen, evenwicht, oorzaken van onevenwicht, gevolgen van onevenwicht, mogelijkheden tot herstel

WD3_16.04.12.04

Subdoel 4

De leerlingen bespreken internationale organisaties ter bevordering van het internationaal betalingsverkeer.

- IMF, Wereldbank
- internationale beleidscoördinatie

Toegepaste bedrijfswetenschappen en recht

WD3_16.08.01

16.08.04

De leerlingen illustreren het belang van een bedrijfsstrategie.

begrijpen

WD3_16.08.01.01

Subdoel 1

De leerlingen verklaren de impact van actuele ontwikkelingen op beslissingen van onderneming.

WD3_16.08.01.02

Subdoel 2

De leerlingen duiden het belang van een bedrijfsstrategie.

- missie, visie, strategische doelen
- bedrijfsprocessen
- strategiemodellen

WD3_16.08.02

De leerlingen analyseren elementen van de marketingmix vanuit een casus.

analyseren

WD3_16.08.02.01

Subdoel 1

De leerlingen illustreren het concept marketing.

- marketingdoelen
- strategisch marketingdoel, marketingplan
- doelgroepen: bedrijven (B2B, C2B) en consumenten (B2C, C2C)
- e-marketing
- e-commerce

WD3_16.08.02.02

Subdoel 2
16.08.05

De leerlingen illustreren hoe een onderneming haar marketingmix samenstelt op basis van haar marketingstrategie.

WD3_16.08.02.03

Subdoel 3

De leerlingen geven op basis van een eenvoudig marktonderzoek gepast advies.

- doel van een marktonderzoek
- vormen van marktonderzoek

WD3_16.08.02.04

Subdoel 4

De leerlingen analyseren elementen van de marketingmix vanuit een casus.

WD3_16.08.03

De leerlingen ontwikkelen een ondernemingsconcept.

creëren

WD3_16.08.03.01

Subdoel 1

De leerlingen ontwerpen een ondernemingsconcept .

WD3_16.08.03.02

Subdoel 2

De leerlingen voeren het ondernemingsconcept uit.

WD3_16.08.04

16.08.03

De leerlingen vergelijken fiscale regels voor een eenmanszaak en vennootschap op basis van grondslag, de progressiviteit van de belasting en voorafbetalingen.

analyseren

WD3_16.08.04.01

Subdoel 1

De leerlingen analyseren de fiscale regels voor een eenmanszaak.

- soorten inkomsten
- aftrekbare beroepskosten: forfaitair, werkelijk, verdeelsleutel
- grondslag
- progressiviteit van de belastingtarieven
- voorheffingen
- voorafbetalingen

WD3_16.08.04.02

Subdoel 2

De leerlingen analyseren de fiscale regels voor vennootschappen.

- vennootschapsrecht: soorten, kenmerken met betrekking tot vereist startkapitaal, aantal oprichters en aandelen
- boekhoudkundig en fiscaal resultaat
- tarieven van de vennootschapsbelasting
- voorafbetalingen

WD3_16.08.04.03

Subdoel 3

De leerlingen vergelijken fiscale regels voor een eenmanszaak en vennootschappen.

- grondslag
- progressiviteit
- voorafbetalingen

WD3_16.08.05

16.08.06

De leerlingen berekenen de kostprijs van een product volgens de integrale kostprijsmethode.

- kostensoorten, kostenplaatsen, verdeelsleutel

toepassen

WD3_16.08.06

16.08.01

De leerlingen voeren op basis van courante bedrijfsactiviteiten een dubbele boekhouding van beginbalans tot eindbalans.

- commerciële en financiële verrichtingen
- btw-verrekening en vereffening
- lening

toepassen

BK-doelen

BK3_01.01

1

De leerlingen werken in teamverband met aandacht voor de organisatiecultuur, communicatie en procedures. ¹

toepassen

BK3_01.01.01

Subdoel 1

De leerlingen passen strategieën toe om teamgericht te werken.

BK3_01.01.02

Subdoel 2

De leerlingen passen strategieën toe om doelgericht te communiceren.

BK3_01.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen interne procedures en afspraken toe.

BK3_01.02

2

De leerlingen handelen kwaliteitsbewust. ²

toepassen

BK3_01.02.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures uit stappenplannen, instructiefiches of handleidingen toe.

BK3_01.02.02

Subdoel 2

De leerlingen passen strategieën voor planning en organisatie toe.

BK3_01.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen strategieën voor kwaliteitscontrole toe.

¹ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

² Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK3_01.03

3

De leerlingen handelen economisch en duurzaam.³

toepassen

BK3_01.03.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe om kostenbewust om te gaan met materialen, grondstoffen of tijd.

BK3_01.03.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot milieuvoorschriften.

BK3_01.04

4

De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.⁴

toepassen

BK3_01.04.01

Subdoel 1

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot veilig handelen.

BK3_01.04.02

Subdoel 2

De leerlingen passen procedures met betrekking tot ergonomisch handelen toe.

BK3_01.04.03

Subdoel 3

De leerlingen passen procedures toe met betrekking tot hygiënisch handelen.

BK3_01.05

De leerlingen bouwen de eigen deskundigheid op.⁵

toepassen

³ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

⁴ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

⁵ Dit generiek doel wordt gerealiseerd binnen de context van de studierichting.

BK3_02.01

De leerlingen communiceren doelgericht in het Nederlands.

creëren

BK3_02.01.01

Subdoel 1

De leerlingen geven doelgericht mondelinge informatie aan klanten en interne diensten.

BK3_02.01.02

Subdoel 2

De leerlingen geven doelgericht schriftelijke informatie aan klanten en interne diensten.

BK3_02.01.03

Subdoel 3

De leerlingen passen, indien nodig, dossiers administratief aan.

BK3_02.02

De leerlingen communiceren doelgericht in het Frans.

creëren

BK3_02.02.01

Subdoel 1

De leerlingen geven doelgericht mondelinge informatie aan klanten en interne diensten.

BK3_02.02.02

Subdoel 2

De leerlingen geven doelgericht schriftelijke informatie aan klanten en interne diensten.

BK3_02.02.03

Subdoel 3

De leerlingen passen, indien nodig, dossiers administratief aan.

BK3_02.03

De leerlingen communiceren doelgericht in het Engels.

creëren

BK3_02.03.01

Subdoel 1

De leerlingen geven doelgericht mondelinge informatie aan klanten en interne diensten.

BK3_02.03.02

Subdoel 2

De leerlingen geven doelgericht schriftelijke informatie aan klanten en interne diensten.

BK3_02.03.03

Subdoel 3

De leerlingen passen, indien nodig, dossiers administratief aan.

BK3_02.04

De leerlingen communiceren doelgericht in het Duits.

creëren

BK3_02.04.01

Subdoel 1

De leerlingen geven doelgericht mondelinge informatie aan klanten en interne diensten.

BK3_02.04.02

Subdoel 2

De leerlingen geven doelgericht schriftelijke informatie aan klanten en interne diensten.

BK3_02.05

5

De leerlingen gebruiken functioneel ondersteunende software en hardware.

toepassen

BK3_02.05.01

Subdoel 1

De leerlingen gebruiken een rekenblad en database doelgericht in functie van de uit te voeren opdracht.

- formules en functies
- grafieken
- databanken

BK3_02.05.02

Subdoel 2

De leerlingen beheren e-berichten effectief en efficiënt.

BK3_02.06

De leerlingen lichten aspecten van internationaal handelsverkeer toe.

- belangrijkste economische centra op Belgisch, Europees en internationaal niveau
- goederenstromen op wereldvlak
- invoer, uitvoer, doorvoer
- motieven, handelsbelemmeringen, handelsakkoorden, Wereldhandelsorganisatie (WTO)
- economische integratie: vrijhandelszone, douane-unie, economische unie
- incoterms: belang, structuur

begrijpen

BK3_02.07

De leerlingen illustreren de rol van de distributie-en retourlogistiek als onderdeel van de logistieke keten binnen de (inter)nationale handel.

- logistieke keten: aankoop/inkooplogistiek, productielogistiek, distributielogistiek, retourlogistiek
- kwaliteitszorg binnen de logistieke keten: belang
- VAL en VAS

begrijpen

BK3_02.08

De leerlingen illustreren de inkoop- en aankooplogistiek.

- inkoopproces: bepalende factoren
- bestelmomenten en bestelhoeveelheden: vast en variabel, modellen
- economische bestelhoeveelheid of economische ordergrootte (EOQ): formule van Camp
- voorraadbeheer: soorten voorraden, soorten voorraadkosten

begrijpen

BK3_02.09

De leerlingen lichten de productielogistiek toe en de invloed ervan op de logistieke keten.

- belang van kostprijs in productiebeslissing
- productieprocessen: continu, keten, divergent, convergent
- Bill of material
- Klantenorder-ontkoppelpunt (KOOP): belang, ontkoppelpunten
- JIT
- ERP

begrijpen

BK3_02.10

De leerlingen reflecteren over de impact van de distributielogistiek in de context van duurzaamheid.

evalueren

BK3_02.10.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten de distributielogistiek toe.

- distributieproces
- e-commerce: logistieke keten
- logistieke bedrijven naar soort: distributiecentra, groothandelsbedrijven, groupagecentra, public warehouse, transportbedrijven
- bepalende factoren voor het distributieproces

BK3_02.10.02

Subdoel 2

De leerlingen reflecteren over de impact van de distributielogistiek in de context van duurzaamheid.

BK3_02.11

De leerlingen reflecteren over de impact van de retourlogistiek in de context van duurzaamheid.

evalueren

BK3_02.11.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten de retourlogistiek toe.

- retourstromen: soorten, impact
- motieven

BK3_02.11.02

Subdoel 2

De leerlingen reflecteren over de impact van de retourlogistiek in de context van duurzaamheid.

- trends

BK3_02.12

6

De leerlingen lichten de rol en taken van tussenpersonen bij vervoer en logistieke diensten toe.

- expediteur
- douanedeclarant
- dispatcher : weg, spoor, lucht en terminal
- vervoerder: wegtransporteur, spoorwegoperator, luchtvrachtmaatschappij, rederij en scheepsagentuur
- stouwerijen, naties, terminals
- overige tussenpersonen

begrijpen

BK3_02.13

De leerlingen lichten de organisatie van een doorvoermagazijn toe.

- gangensysteem
- principes van de organisatie van de opslagplaats: opslagmethodes
- stellingen
- ladingdragers
- locatiesystemen
- interne transportmiddelen
- safety en security voorschriften: pictogrammen

begrijpen

BK3_02.14

7

De leerlingen bespreken de activiteiten- en documentenstroom van een logistieke dienstverlener in de verschillende fasen van de goederenbehandeling.

- inslag: verkoopafdeling, aankoopafdeling, magazijn
- opslag: cross-docking, overflow
- uitslag: verkoopafdeling, magazijn
- gevarengoederen

begrijpen

BK3_02.15

5

De leerlingen verwerken de logistieke administratie via een softwarepakket.

- leveranciersadministratie
- klantenadministratie
- voorraadadministratie: artikelgegevens, inslag van goederen, uitgaande retourzendingen, uitslag van goederen, inkomende retourzendingen

toepassen

BK3_02.16

8

De leerlingen beargumenteren een gekozen transportmodus of combinatie van modi voor een gegeven transportcasus.

- transportgeografie

evalueren

BK3_02.16.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten voor- en nadelen en inzetbaarheid toe van verschillende transportmodi.

- inzetbaarheid: bereikbaarheid, capaciteit, te vervoeren goederen

BK3_02.16.02

Subdoel 2

De leerlingen illustreren soorten eenheidsladingen voor wegtransport, luchttransport, spoortransport en zeetransport en binnenvaart.

- groupage
- containers: 20', 40', reefer
- paletten
- bulkgoederen, breakbulk, stukgoederen
- roro
- safety en security voorschriften: ladingzekeringen

BK3_02.16.03

Subdoel 3

De leerlingen lichten verschillende transportmodi toe.

- maritiem vervoer: zeehavens, terminal, zeeroutes, aard van de schepen, aard van de goederen, trampvaart en lijnvaart
- short sea shipping: routes, aard van de schepen, aard van goederen
- binnenvaart: binnenvaartroutes Europa, aard van de schepen, aard van de goederen, specifieke kenmerken
- spoorvervoer: vormingsstations (rangeerterrein), spoorroutes binnen Europa, aard van de goederen, aard van het spoorvervoer, huifwagons, treinpaden
- wegvervoer: wegennet in Europa, duurzame alternatieven, wegennet in België, knelpunten met betrekking tot Belgische verkeersinfrastructuur, aard van de goederen, aard van het wegvervoer
- luchtvervoer: luchthavens, aard van de goederen, aard van het luchtvervoer, luchtcorridor
- andere vormen van transport zoals pijpleidingen, koerierdiensten, intermodaal goederenvervoer

BK3_02.16.04

Subdoel 4

De leerlingen beargumenteren een gekozen transportmodus of combinatie van modi voor minimaal twee gegeven transportcasussen binnen de Benelux.

- BLEU

BK3_02.16.05

Subdoel 5

De leerlingen beargumenteren een gekozen transportmodus of combinatie van modi voor minimaal twee gegeven internationale transportcasussen binnen Europa.

- lidstaten van de Europese Unie, EVA-landen

BK3_02.16.06

Subdoel 6

De leerlingen beargumenteren een gekozen transportmodus of combinatie van modi voor minimaal twee gegeven intercontinentale transportcasussen.

BK3_02.17

10

De leerlingen analyseren elementen van vervoersdocumenten voor een gegeven nationaal en internationaal transport.

- logistieke flow (nationaal en internationaal) van documenten en goederen

analyseren

BK3_02.17.01

Subdoel 1
9

De leerlingen lichten de documentenstroom bij een nationaal en internationaal goederentransport toe.

- verkoopdocumenten: offerte, factuur, bestelbon, leverbon
- transportdocumenten: CMR, CIM, B/L, airway bill, binnenvaartconnossement
- douanedocumenten: invoeraangifte, uitvoeraangifte, transitaangifte
- andere noodzakelijke documenten: vergunningen, verzekeringen, certificaten

BK3_02.17.02

Subdoel 2

De leerlingen lichten standaardelementen van vervoersdocumenten (weg, spoor, water, lucht) toe.

- partijen
- omschrijving goederen
- vertrek- en eindpunt
- datum en plaats

BK3_02.17.03

Subdoel 3

De leerlingen lichten overige relevante elementen van vervoersdocumenten (weg, spoor, water, lucht) toe.

- instructies, kosten, voorbehoud, opmerkingen

BK3_02.17.04

Subdoel 4

De leerlingen vergelijken vervoersdocumenten voor een gegeven transport voor verschillende transportmodi.

BK3_02.18

De leerlingen passen, voor een gegeven vervoermodus, aspecten van reglementering toe voor vervoer van goederen.

toepassen

BK3_02.18.01

Subdoel 1
12

De leerlingen onderzoeken aspecten van reglementering voor een gegeven vervoermodus.

- vergunningen en veiligheid
- rij-en rusttijden
- time slot
- maximale afmetingen en gewichten
- extra certificaten: noodzaak

BK3_02.18.02

Subdoel 2
12

De leerlingen passen, voor een gegeven vervoermodus, aspecten van reglementering toe voor vervoer van goederen.

BK3_02.19

De leerlingen passen aspecten van ADR reglementering toe in eenvoudige casussen.

toepassen

BK3_02.19.01

Subdoel 1

De leerlingen zoeken de regelgeving voor het transport van gevaarlijke goederen over de weg, per spoor, door de lucht, over de binnenwateren en over zee op.

BK3_02.19.02

Subdoel 2
11

De leerlingen onderzoeken een aantal aspecten van de ADR reglementering.

- gevarenklassen
- pictogrammen
- UN nummer en officiële vervoersnaam
- verkeersborden
- tunnelbeperking

BK3_02.19.03

Subdoel 3
11

De leerlingen passen aspecten van ADR reglementering toe in eenvoudige casussen.

BK3_02.20

De leerlingen lichten basisbegrippen met betrekking tot douane toe.

- douane: belang, taken
- douanegebieden: douanegebied, fiscaal en accijnsgebied
- btw-regeling en accijnzen
- communautaire goederen, niet-communautaire goederen, in vrij verkeer brengen
- communautaire handel: belangrijkste Europese partners, belangrijkste handelsproducten/diensten, intracommunautaire levering, intracommunautaire verwerving, btw-regeling
- extra communautaire handel: belangrijkste niet-Europese partners, belangrijkste handelsproducten/diensten, btw-regeling, invoerrechten
- handelspolitieke maatregelen: oorsprong en herkomst, oorsprongsdocumenten zoals certificaat van oorsprong, EUR-documenten
- gemeenschappelijk douanevervoer
- communautair douanevervoer

begrijpen

BK3_02.21

De leerlingen analyseren de basisformaliteiten bij invoer, uitvoer en transit met behulp van ingevulde documenten.

analyseren

BK3_02.21.01

Subdoel 1

De leerlingen lichten aspecten van douanedocumenten toe.

BK3_02.21.02

Subdoel 2

De leerlingen zoeken met behulp van de goederencode de soorten verschuldigde heffingen op via officiële websites.

BK3_02.21.03

Subdoel 3

De leerlingen analyseren de formaliteiten bij invoer, uitvoer en transit met behulp van ingevulde documenten.

BK3_02.21.04

Subdoel 4
13

De leerlingen passen basisformaliteiten voor internationaal goederenvervoer toe in zeer eenvoudige situaties.

BK3_02.22

De leerlingen lichten transportverzekeringen toe.

- begrippen: risico, zaakschade, averij, goederenverzekering, transportverzekering
- partijen: verzekeraar, verzekeringnemer, verzekerde, begunstigde, bemiddelaar
- rechten en verplichtingen
- transportverzekeringspolissen: soorten

begrijpen

BK3_02.23

De leerlingen bespreken het belang van security en mogelijke maatregelen tot beveiliging.

begrijpen

Samenhang minimumdoelen – leerplandoelen

In deze rubriek wordt een overzicht gegeven van alle specifieke minimumdoelen die van toepassing zijn voor deze studierichting (kolom 1 en 2).

In kolom 3 en 4 wordt aangegeven waar deze specifieke minimumdoelen opgenomen zijn in het leerplan.

- Specifieke minimumdoelen die ingedaald zijn als cesuurdoelen (in de studierichting van de tweede graad die een logische vooropleiding is voor deze studierichting in de derde graad) zijn terug te vinden in de derde kolom. Zij moeten niet meer aan bod komen in de derde graad (en bijgevolg ook niet meer geëvalueerd worden in de derde graad) maar ze zijn een belangrijk aandachtspunt om de beginsituatie van de leerling in kaart te brengen en te zorgen voor een gepaste begeleiding.
- Specifieke minimumdoelen die aan bod komen in de derde graad zijn terug te vinden in kolom 4.

De nummers in kolom 3 en 4 verwijzen naar het leerplandoel waar het specifiek minimumdoel letterlijk is opgenomen. Eventuele kenniselementen worden in het leerplandoel opgenomen, ofwel bij het specifiek minimumdoel zelf, ofwel bij de onderliggende subdoelen, ofwel via een combinatie.

Nummer specifiek minimum doel	Minimumdoel	Leerplandoel / subdoel 2 ^{de} graad	Leerplandoel / subdoel 3 ^{de} graad
Generieke doorstroomcompetenties			
01.01.01	De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met inhouden van minstens 1 wetenschapsdomein verbonden aan de studierichting.		WD3_01.01.01
Algemene economie			
16.04.01	De leerlingen bepalen grafisch de individuele en collectieve vraag- en aanbodcurve.	WD2_16.04.03 WD2_16.04.04	
16.04.02	De leerlingen analyseren de prijsvorming bij volkomen concurrentie. <ul style="list-style-type: none"> • Prijselasticiteit 		WD3_16.04.02
16.04.03	De leerlingen beschrijven kenmerken van monopolie, monopolistische concurrentie en oligopolie.		WD3_16.04.01
16.04.04	De leerlingen beschrijven vormen van overheidsingrijpen bij marktfalen. <ul style="list-style-type: none"> • Marktmacht, externaliteiten 		WD3_16.04.03
16.04.05	De leerlingen analyseren relaties tussen de economische actoren.		WD3_16.04.05
16.04.06	De leerlingen lichten de samenstelling van het BBP vanuit de productiebenadering toe. <ul style="list-style-type: none"> • Reëel en nominaal BBP 		WD3_16.04.06
16.04.07	De leerlingen lichten indexcijfers en gevolgen van inflatie toe.		WD3_16.04.07
16.04.08	De leerlingen beschrijven de conjunctuurbeweging en bijhorende indicatoren van economische activiteit.		WD3_16.04.09
16.04.09	De leerlingen evalueren economische groei als indicator voor welvaart en welzijn. <ul style="list-style-type: none"> • Disruptieve factoren en innovatie 		WD3_16.04.11

⁶ Bedrijf en organisatie, tweede graad dubbele finaliteit.

Toegepaste bedrijfswetenschappen en recht			
16.08.01	De leerlingen voeren op basis van courante bedrijfsactiviteiten een dubbele boekhouding van beginbalans tot eindbalans.	WD2_16.08.03	WD3_16.08.06
16.08.02	De leerlingen vergelijken courante ondernemingsvormen op het vlak van aansprakelijkheid, administratie en fiscaliteit.	WD2_16.08.02	
16.08.03	De leerlingen vergelijken fiscale regels voor éénmanszaak en vennootschap op basis van grondslag, de progressiviteit van de belasting en voorafbetalingen.		WD3_16.08.04
16.08.04	De leerlingen illustreren het belang van een bedrijfsstrategie.		WD3_16.08.01
16.08.05	De leerlingen illustreren hoe een onderneming haar marketingmix samenstelt op basis van haar marketingstrategie.		WD3_16.08.02.02
16.08.06	De leerlingen berekenen de kostprijs van een product volgens de integrale kostprijsmethode.		WD3_16.08.05

Samenhang 'doelen die leiden naar een of meer erkende beroepskwalificaties' – leerplandoelen

Nummer doel CD	Doel CD	Leerplandoel / subdoel
1	De leerlingen werken in teamverband (organisatiecultuur, communicatie, procedures).	BK3_01.01
2	De leerlingen handelen kwaliteitsbewust.	BK3_01.02
3	De leerlingen handelen economisch en duurzaam.	BK3_01.03
4	De leerlingen handelen veilig, ergonomisch en hygiënisch.	BK3_01.04
5	De leerlingen gebruiken functioneel ondersteunende software en hardware.	BK3_02.05 BK3_02.15
6	De leerlingen lichten de rol en taken van tussenpersonen bij vervoer en logistieke diensten toe.	BK3_02.12
7	De leerlingen lichten de goederen- en informatiestroom in een magazijn toe.	BK3_02.14
8	De leerlingen beargumenteren een gekozen transportmodus of combinatie van modi voor een gegeven transport.	BK3_02.16
9	De leerlingen bespreken de documentenstroom bij een nationaal en internationaal goederentransport met inbegrip van verkoop-, transport-, douane- en andere noodzakelijke documenten.	BK3_02.17.01
10	De leerlingen analyseren elementen van vervoersdocumenten voor een gegeven nationaal en internationaal transport.	BK3_02.17
11	De leerlingen onderzoeken aspecten van ADR reglementering en passen deze toe in eenvoudige situaties.	BK3_02.19.02 BK3_02.19.03
12	De leerlingen onderzoeken aspecten van reglementering (eenvoudig) voor een vervoermodus en passen deze toe in eenvoudige situaties.	BK3_02.18.01 BK3_02.18.02
13	De leerlingen passen basisformaliteiten voor internationaal goederenvervoer (verschuldigde heffingen, belastingen ...) in zeer eenvoudige situaties toe.	BK3_02.21.04

Aanvullende onderliggende kennis De opgenomen kennis staat steeds in functie van de specifieke vorming van deze studierichting.	In leerplandoel / subdoel
Begrippen invoer, uitvoer en doorvoer	BK3_02.06
Eenhedsladingen: containers, paletten ...	BK3_02.16.02
Elementaire communicatievaardigheden Duits	BK3_02.04
Formaliteiten voor invoer, uitvoer en transit	BK3_02.17.01
Gevarengoed	BK3_02.14
Logistieke flow (nationaal en internationaal) van documenten en goederen	BK3_02.17
Principes van de organisatie van de opslagplaats: opslagmethodes, voorraadbeheer ...	BK3_02.13
	BK3_02.08
Safety en security voorschriften: ladingzekeringen, pictogrammen ...	BK3_02.16.02
	BK3_02.13
Transportgeografie	BK3_02.16
Verschillende vervoersmodi	BK3_02.16.01

Concordantie beroepskwalificatie – leerplandoelen

In de derde graad dubbele finaliteit worden competenties van 1 of meerdere beroepskwalificaties/deelkwalificaties gerealiseerd. Met het oog op het uitreiken van een bewijs van beroepskwalificatie, een bewijs van deelkwalificatie of een bewijs van competenties is het nodig te weten welke leerplandoelen verband houden met de competenties van de beroepskwalificatie.

Een concordantie tussen de leerplandoelen en de beroepskwalificatie(s) is terug te vinden op de website van het GO!.

Minimale materiële vereisten

Voor het realiseren van de leerplandoelen is er nood aan voldoende materialen en de nodige uitrusting opdat deze kwaliteitsvol kunnen gerealiseerd worden. Voor de school is het belangrijk dat ze in kaart brengt welke materialen en uitrusting er minimaal nodig zijn om de leerplandoelen te kunnen realiseren.

Deze materialen en uitrusting hoeven niet noodzakelijk op school aanwezig te zijn. De school kan immers ook gebruik maken van materialen en uitrusting die aanwezig zijn op andere locaties zoals bijvoorbeeld andere scholen, infrastructuur van de gemeente, bedrijven...

Op de GO! Navigator worden er, voor deze doelen waarvoor dit relevant is, suggesties gedaan met betrekking tot het in kaart brengen van de minimale materiële vereisten.

Vakkenkoppeling

De vakkenkoppeling is terug te vinden op de website van het GO! (rubriek leerplannen).

Pedagogisch – didactische ondersteuning

Een uitgebreide pedagogisch – didactische ondersteuning is terug te vinden in de GO! Navigator.